پرېکړه

پوهندوی عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـرېـکړه

(د ۲۰۰۵ کال د جاپان د اناچ کی د نړیوالې جایزې ګټونکې)

لیکوال:

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم:	پرېکړه
لیکوال:	پوهندوی ډاکتر عبدالقیوم کریم
خپروندی:	د افغانستان ملي تحریك، فرهنګي څانګه
وېبپاڼه:	www.melitahrik.com
کمپوزګر:	عبدالصبور کریم
ډیزاینګر:	ضیاء ساپی
پښتی ډیزاین:	فیاض حمید
چاپشمېر:	۱۰۰۰ ټوکه
چاپکال:	۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحریك د خپرونو لړ: (۵۲)

یادونه: د چاپ حقوق له ملي تحریک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسولیت لیکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د هیواد د ماشومانو د ښوونې او روزنې د ډګر

لارویانو ته چې په هیواد کې د علم مشال د دوی

له برکته تل روښانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانی ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاددښتونه

هرکله چې د ډرامه لیکنې سره د خپلې مینې او علاقې په باب فکر کوم نو په پنځوسمه لسیزه کې د افغانستان د راډیو د جمعې د شپو پښتو او دري راډیویي ډرامې او د اوونۍ پرله پسې راډیویي داستانونه مې په ذهن کې انګازې جوړوي.

په نوموړې لسیزه کې زه د ننګرهار په عالي لیسه کې د لیسې د دورې په زده کړو بوخت وم. زه په ټولګی کې لومړی وم او هره شپه به مې تر نیمو شپو درس وایه او په څنګ کې مې ورسره راډیو هم اوریده. د راډیو افغانستان نوموړو ډرامو او داستانونو او نورو خپرونو راسره مرسته کوله چې د شپې تر دولسو بجو پورې خپله مطالعه جاري وساتم. له همدې زمانې څخه مې د ډرامو له اوریدو او بیا له ډرامه لیکنې سره مې مینه پیدا شوه. د شکسپیر د اوتلو او هملټ او د کالیداس د شکونتلا ډرامه مې ولوستله او د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو (Scouts) په لیکو کې د لنډو تمثیلي ټوټو په لیکلو سره مې ډرامه لیکنه پیل کړ. د پنځوسمې لسیزې په دویمه نیمایي کې مې په پښتو ژبه شعر هم لیکل چې ځینې یې د ننګرهار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپانه کې خپاره شول. ښه مې په یاد دي چې پوره یوولس ټوټې شعرونه مې لیکلي و چې د خپلې شعري استعداد د روزنې حوصله مې له لاسه ورکړ او یوازې د نثر او ډرامو لیکنې ته مې ملا وتړله. په **۱۳۵۷** لمریز کال کې کله چې په یوولسم ټولګي کې مې درس وایه، د ((افغان او انګلیس دریو جګړو ته یوه کتنه)) تر سرلیک لاندې مې د ښوونځي د دورې د تاریخ د کتابونو له مطالعې څخه خپله لومړنۍ مقاله ولیکله چې تحقیقي بڼه یې درلوده او په دریو برخو کې د ننګرهار په ورځپانه کې خپره شوه.

د څو تمثیلي ټوټو تر لیکلو وروسته مې په اووو پردو کې د ((انتحار)) یا ځان وژنې تر نامه لاندې خپله لومړنۍ ستیج ډرامه ولیکله چې د ډرامې د مختلفو پردو ترمنځ وقفو کې مې د مخکینیو پردو لنډیزونه په خپله نندارچیانو ته وړاندې کوله. د ډرامې موضوع د یوې نجلۍ پر ژوند څرخیده چې د خپل تره د زوی سره مینه لري خو پلار یې د یو څه شتو او جایداد په بدل کې هغه د بل کلي د خان یو بد عمله زوی ته په نامه کوي. په پای کې د نجلۍ مور، هلک او په خپله د نجلۍ عذرونه او زارۍ هیڅ ځای نه نیسي او ډرامه د نجلۍ په ځان وژنې سره پای ته رسیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډرامه لومړی د ننګرهار د عالي لیسې د هلکانو او د ننګرهار د آلایي لیسې د نجونو له خوا د ننګرهار د لیسې په ستیج کې ننداړې ته وړاندې شوه چې وروسته بیا د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو په ګټه د ننګرهار د مرکزي ښار جلال آباد د سپین غر په سینما کې خلکو ته وړاندې شو. د ((انتحار)) ډرامه د هیواد د تکړه لیکوال او ژورنالیست ګلستان غالب په واسطه ډایرکټ او د ننګرهار د نوموړو لیسو د تکړه لوبغاړو منور ایوبي، داود سروري، زرغونه حیاتی او نورو له خوا چې نومونه یې زما په یاد کې نه دي پاتې، تمثیل شو. دا یوه سندریزه ډرامه وه چې درې سندرې یې درلودې. د ډرامې اصلي کرکټره چې زرغونه حیاتی د ډرامې د نجلی رول یې لوبوله، په خپله د ښه غږ څښتنه او د سندرو ویلو د ښه استعداد درلودونکې وه چې د ډرامې دوی سندرې به یې ژوندی د تمثیل په حال کې وړاندې کولې. په دې مانا چې په یو وخت کې به یې هم تمثیل کاوه او هم به یې سندرې ویلې. سازیانو به د پردې ترشا د هغې ملګرتیا کوله. د هیواد د پښتو ژبې دوو نورو خوږژبیو سندرغاړو استاد یار محمد چې په نوموړې لسیزه کې یې د ننګرهار په عالي دارالمعلمین کې د تدریس چارې په غاړه لرلې، او خدای بخښلی مسافر سفری چې تیرکال (۱۳۸۲ لمریز) څه موده وړاندې شهید کړی شو، او دواړه د افغانستان د ملي ټلویزیون وتلي هنري خیرې وې، د انتحار د ډارمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه بله سندره په ګډه سره د ډارمې د واده په صحنه کې د نجلۍ د ځان وژنې څخه لږ مخکې وويل.

زه د انتحار ډارمه د خپل ډرامه ليکنې د کار پيل ګڼم، خو کله چې په ۱۳۵۹ لمريز کال کې د کابل پوهنتون د انجنيرۍ په پوهنځي کې مې خپل عالي تحصيلات پيل کړ نو ورسره مې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون، د افغانستان د ليکوالو د اتحاديې د خپرنيز ارګان ((ژوندون)) مجلې، د افغانستان دهغه مهال د راډيو، ټلويزيون او افغانفلم د کميټې د خپرنيز ارګان ((آواز)) مجلې او نورو خپرونو سره مې خپلې قلمي همکارۍ هم پيل کړې او په دې برخه کې مې تر لسو کلونو پورې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو د سکرپټونو د ليکوال، جوړونکي او لوستونکي يا وياند په توګه کارکاوه، د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره مې هندي فلمونه په پښتو او دري ژبو ژباړل او ورسره مې د هند د نيمې وچې د نوميالیو ليکوالانو لنډې کيسې، ډرامې او نورې ليکنې ژباړلې چې په دې برخه کې د رابندرنات ټيګور د ((ډاک ګهر))، ((راجا)) او ((لال کنير)) د ډرامو يادونه کولی شم. په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې هغه مهال چې زه د کابل پوهنتون له خوا د ماسټرۍ د ډيپلوم د ترلاسه کولو له پاره هندوستان ته ولاړم، او دا ډرامې د افغانستان د هنرمندانو د اتحاديې له خوا تر چاپ لاندې و، په وروستيو کلونو کې د رامنځته کيدونکو حالاتو په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومورې ډرامې نه يوازې دا چې له چاپ څخه پاتې شول، بلکې ټايپي نسخې يې د نومورې اتحاديې له دفتر څخه ورکې شوې. د نومړو ډرامو له جملې څخه يوازې د ((ډاک گهر)) يا پسته خانې د ژباړې يوه کاپي په تصادفي توگه راسره پاتې ده چې که ژوند باقي وي، په نږدې راتلونکې کې به يې انشاءالله چاپ کړم. د رابندرنات ټيگور د ډرامو د ژباړې په څنگ مې د ټيگور پر ژوند او ډرامو باندې د پښتو، دري او اردو ژبو له ماخذونو څخه په استفادې سره يوه اوږده معلوماتي ليکنه هم وکړه چې د ټيگور د ډرامو د ارزونې په څنگ کې يې د ډرامه ليکنې په برخه کې زما ليد او پوهې ته پراختيا ورکړه.

کله چې په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې د کابل پوهنتون له خوا هندوستان ته د ماسټرۍ د تحصيل له پاره ولاړم نو د نومړې هيواد د اوترا پرديش ايالت د رورکی په پوهنتون کې په خپل تحصيل بوخت وم چې په هيواد کې سياسي وضعه بدله شوه او زما کورنۍ پېښور ته کډه وکړه. د تحصيل په پای کې افغانستان ته د ستنيدو لارې د نورو هيوادو اول په شان زما پ مخ کې هم تړلې شوې وې. زه د کابل پرځای پېښور ته ولاړم. په پېښور کې يو شمير نړيوالو مرستندويو ادارو د افغان کډوالو د هوساينې، روغتيا او ښوونې او روزنې له پاره کار کول. په ۱۹۹۴ عيسوي کال کې د بي بي سي د ښوونيزو پروگرامونو اداره د افغانانو له پاره د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ښوونيزو پرله پسې ډرامو د لړۍ د پيل کولو په درشل کې وه او ددې کار له پاره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو شمیر ډرامه لیکونکو ته اړتیا درلود. د نوموړې ادارې د اعلان په ځواب کې د پښتو او دري ژبو ۴۳ تنو لیکوالانو ځانونه کاندید کړي و او په نظر کې وه چې د یو تن انګریزلاربښود ډن ګرټ له خوا په دوو ډلو کې ترینه د ډرامه لیکنې آزموینه له دوی نه واخیستل شي. د ازموینې د پرمخ بیولو او ژباړې په برخه کې خدای بخښلی محمد اسمعیل نیاز چې یو تکړه افغان ژورنالیست او د بي بي سي د پښتو څانګې یو تکړه او وتلی پروډیوسر و، پرمخ بیول کیده. د لیکنې ازموینې بڼه داسې وه چې هره ورځ به د ورځې په پیل کې د ډرامې د یوې ځانګړتیا، بڼې اویا د صحنو د ځانګړنې په باب لیکوالانو ته معلومات ورکول کیده، او وروسته به ټولو ته دنده وسپارله شوه چې په یوه ټاکلي وخت کې دې لیکنه پرې وکړي. د لیکنې له پړاو نه وروسته به له هر لیکوال څخه وغوښتل شو چې خپله لیکنه ولولي څو نور لیکوالان پرې خپل نظر ورکړي او په اصطلاح هغه نقد کړي. د نظریو په پای کې به په خپله لیکوال ته هم وخت ورکړ شو چې د نورو لیکوالانو نظریې رد کړي او یا یې هم ومني. بیا به د ورځې ټول جریان ثبت او په انګریزي ژبه وژباړل شو او د د ازموینې مسوول کس ته د قضاوت او ارزونې له پاره وسپارل شو.

د یوې اونۍ په پای کې له ۴۳ تنو لیکوالانو څخه یوازې ۱۳ تنه د ازموینې دویم پړاو ته لار پیدا کړل. ازموینه د دویمې اونۍ له پاره په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکینۍ بڼه دوام وکړ او په پای کې یوازې شپږ تنه لیکوالان غوره شول چې خپل د ډرامه لیکنې کار په پښتو او دري ژبو پیل کړي. له نیکه مرغه چې زه هم د دغو شپږو تنو لیکوالانو په کتار کې راغلم. د دغې ډلې نور لیکوالان میرمن شریفه پاځون، مهدی دعاګوی، مرحوم عبدالمنان ملګری، موسی رادمنش او احد پیغام و.

د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ډرامو د لیکنې پروسه ډیره په زړه پورې او ګټوره وه. تر ټولو لومړۍ به د ډرامو د ایډیټور کاتب پاځون له خوا د ټاکل شوو موضوعګانو په باب د ډرامو د کیسو کرښو ته انکشاف ورکړ شو. نوموړې کرښې به د کیسو د کرښو په انکشافی غونډه کې د لیکوالانو او مسوولینو له خوا تر بحث، زیاتونې او کمونې لاندې ونیول شوې. بیا به مو نوموړې کرښې د تمویل کوونکو او نورو ځیریه موسسو د مسلکي مشاورینو په مشورتي غونډه کې د هغوی د نظریو د اخیستلو له پاره وړاند کړې. په دغه غونډه کې به د کیسو کرښې په هر اړخیزه توګه وڅیړل شو او تر علمی، ټولنیز، کلتوري، مذهبي، سیاسي او اقتصادي سمونو لاندې ونیول شو. له دې پړاو نه وروسته به د نوموړو کرښو په اوږدو کې د لیکوالانو د ډلې له خوا د ډرامو د صحنو لنډیزونه ولیکل شول. د یادونې وړ بولم چې د صحنو د لنډیز د لیکلو د غونډو د چارو پرمخ بیول هم زما مسوولیت و دا ځکه چې د ډرامو د سکریپټ د لیکنې تر څنګ د لنډیزونو د مسوول دنده مې هم ترسره کوله. په هره میاشت کې مو د ډرامې د دوولسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو یا د شپیتو صحنو د لیکلو مسوولیت درلود. د ډرامو لنډیزونه مو بیا د لنډیزونو د ایډیټ کولو په غونډه کې چې معمولا زما، کاتب پاڅون او د اداري د مشر (په لومړي سر کې جان بټ او وروسته بیا خواجه شیرازالدین صدیقي) په ګډون دایریده، تر بحث لاندې ونیول او وروستی ایډیټ به مو سرته ورساوه. له دې مرحلې نه وروسته بیا د ډرامو لنډیزونه مو د پښتو او دري ژبو لیکوالانو ته ورکړ چې د هغوی له مخې دې د صحنو خبرې اترې (ډیالوګونه) ولیکي. د ډرامو د لیکلو وروستی پړاو د ډیالوګونو د ایډیټ پړاو و. په دې پړاو کې به مرحوم منان ملګری پښتو ډرامې او مهدی دعاګوی دري ډرامې ایډیټ کولې او بیا به د ډیالوګونو د ایډیټر کاتب پاڅون او د اداري د مسوول له خوا په یوه غونډه کې چې کله کله به ماهم په کې ګډون کاوه، وروستی کیده. د دغې مرحلې نه وروسته به ډرامې د تمثیل د تمرین او ثبت له پاره واستول شول. تر لومړیو شپږو میاشتو پورې مو د ډرامې د لاربښود تر نظر لاندې ډرامې لیکلې چې دا کار د یو ډول روزنیز ورکشاپ بڼه درلوده. وروسته بیا افغان لیکوالانو خپل کار ته دوام ورکړ چې تر اوسه پورې په هماغه بڼه دوام لري.

د دغې ښوونیزې ډرامې له پاره مې د ۱۹۹۴ څخه د ۱۹۹۷ کال تر وروستی ربعې پورې په سلګونو ډرامایي صحنې ولیکلې او د صحنو د لنډیزونو د همآهنګ کولو دنده مې ترسره کاوه. له هغه نه وروسته د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازيتوب مې تر **۲۰۰۵** کاله پورې په اړوندو مسالو باندې د نظر ورکولو له پاره د هغوی په میاشتینیو مشورتي غونډو کې ګډون کاوه چې په دې توګه مې د (نوی کور، نوی ژوند) له ډرامو سره اړیکې تر لسو کلو زیات دوام وکړ. کله چې په ۲۰۰۲ عیسوي کال کې هیواد ته بیرته راستون شوم او په کابل کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کمیشنرۍ په دفتر کې مې د ډله ییزو اطلاعاتو د مسوول په توګه کارپیل کړ، په **۳۲** برخو کې مې په پښتو او دري ژبو د کډوالو د ستنیدو په باب یوه راډیویي ډرامه ولیکله چې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د ادارې له خوا جوړه او د راډیو افغانستان له لارې خپره شوه.

د لنډو کیسو، ناولونو، شعري ټولګو او ډرامو د کتابونو د لوستلو په څنګ کې له سینما او په تیره بیا له هندي فلمونو سره مې د ښوونځي د وختونو څخه را په دې خوا زیاته علاقه درلوده چې وروسته بیا د فلمونو له پاره په لیکنو بدله شوه. د تمثیلي ټوټو په څنګ کې مې لکه څنګه چې وړاندې یادونه وکړه، د ټلویزیون له پاره د رابندرنات ټیګور د ډاک ګهر یا پسته خانې ډرامه په شپیتمه لسیزه کې په دري وژباړله او د استاد عبدالقیوم بیسد په شمول مې د ملی ټلویزیون یو زیات شمیر واکدارانو ته د تمثیل په غرض وسپاره چې په دوی کې قادرفرخ، سرور انوري، وحید صمدزی، هارون یوسفي، ف عبادي او نور شامل دي. که څه هم استاد بیسد او نورو ډرامه ډیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه کړه خو کلونه تیرشول او نوموړې ډرامه ننداريې ته وړاندې نه شو. علت يې ښايي دهغې زمانې د راډيو او ټلويزيون په انحصاری کړيو کې د نوو او ځوانو ليکوالانو د ننوتلو د لارې خنډونه او ستونزې وې.

کله چې په ۱۳۶۳ لمريز کال کې د راډيو افغانستان د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو په مديريت کې مې د ليکوال، پروډيوسر او وياند دنده ترلاسه کړه نو ورسره مې د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره د هندي فلمونو پښتو او دري ژباړه پيل کړه او يو زيات شمير هندي فلمونه مې د افغانستان د ملي ټلويزيون له پاره وژباړل چې دا کار زه د فلمونو د سکرپټ او همدارنګه د فلمونو د صحنو د جوړونې او ښکلا سره زيات اشنا کړم. دې کار ته مې نږدې لس کاله دوام ورکړ چې زما له پاره يوه ګټوره تجربه وه.

د همدغو کلونو په اوږدو کې مې د (آواز) د مجلې له پاره د هنري او سينمايي پيښو د مياشتنی رپورټ ليکلو مسووليت په غاړه درلود او د افغانستان د سينمايي خلکو سره مې ليدنه د هغوی د کارونو په باب د معلوماتو د راټولولو له پاره اړتيا وه چې دا کار زه له هغوی سره ترډيرې اندازې پورې اشنا کړم چې کله د هندوستان نوميالي سينمايي خيرو سنيلدت، شبانه اعظمی او نصيرالدين شاه په ۱۳۶۸ لمريز کال کې له افغانستان څخه ليدنه وکړه نو د چهلستون په ماڼۍ کې د افغانستان د سينمايي لوبغاړو او مينه والو په غونډه کې مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغاني او هندي اړخونو د استازو انجنير لطيف او سنيلدت د ويناوو د ژباړې کار راته راوسپارل شو.دغو ټولو پېښو له سينما سره زما مينه پياوړې کړه.

کله چې د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتې په ۲۵ مه نيټه په هندوستان کې د خپلو ماسټرۍ دورې د تحصيلاتو د پای ته رسولو نه وروسته پېښور ته ولاړم نو د (سحر) فلم جوړولو د کمپنۍ د مشر سيد عبدالقهار روحاني سره اشنا شوم او د هغه په ملګرتيا مې ددوو بهرنيو ادارو د مستندو فلمونو له پاره په انګريزي ژبه دوه سکرپټونه وليکل چې د سيد عبدالقهار روحاني له خوا ډايرکټ او جوړ شو. په هغو کلونو کې زما يو دوست او همکار موسی رادمنش هم په پېښور کې د (دود و خاکستر) په نامه پر يو مستند فلم کار کاوه. د نوموړی فلم د جوړولو په دوران کې له هغه سره په تماس کې وم او معلومات مو سره شريکول چې دا کار د هغه له فعاليتونو سره اشنا کړم.

د ۱۹۹۷–۲۰۰۲ کاله پورې په اسلام آباد کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنرۍ په اداره کې د مطبوعاتي مرستيال په توګه د دندې په دوران کې مې د نوموړې ادارې له پاره د څو مستندو فلمونو د جوړولو ، فلم اخيستنې او ايډيټ کولو د څارنې کار په غاړه درلود چې د فلم جوړونې د تخنيک سره يې تر کافي اندازې پورې بلد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد ته له راستنیدو څخه وروسته د ۲۰۰۳ عیسوي کال د اپریل په میاشت کې مې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د اوسنی ریيس انجنير صفي الله ځير سره چې زما د پوهنتون د زمانی هم صنفی دی، د تایلیند د بنکاک په ښار کې د ان، اچ، کی د جاپان د جایزې د آسیایي هیوادونو په فورم (NHK JAPAN PRIZE ASIAN FORUM ۲۰۰۳) کې د ګډون امکان ترلاسه کړ. په نوموړی فورم کې د بیلابیلو هیوادونو یو زیات شمیر فلمونه ننداري ته وړاندې او تر بحث لاندې ونیول شول. د یوې اونۍ له پاره دا غونډه ماته د یو اغیزمن روزنیز کورس حیثیت درلود. له دغې غونډې نه پوره یو کال وروسته کله چې په کابل کې د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق له پاره مې د مطبوعاتي مسوول په توګه کارکاوه، د نوموړې اداري په مالي مرسته او د ښځو د چارو وزارت په حمایت سره مې د (اولاد) د ټلویزیوني هنري او روزنیز فلم سناریو ولیکله او د هغه د جوړولو چارې مې هم په غاړه واخیست. یو کال وروسته مې د جاپان د جایزې د تعلیمي پروګرامونو د سکرپټ د لیکلو د سیالیو له پاره یوه سناریو (همدا کتاب) ولیکله چې د نړۍ د مختلفو هیوادونو له جملې څخه لومړی دلسو غوره سکرپټونو او بیا د پنځو غوره سکرپټونو په ډله کې وشمیرل شو او وروسته د جاپان د توکیو په ښار کې د جوړشوو سیالیو په دوران کې د سکرپټونو د وړاندې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نتیجه کې زما سکرپټ لومړی مقام او د جاپان نړیوال جایزه وګټله. سربیره پرهغه زما د (اولاد) فلم هم چې جایزې ته کاندید شوی و ، د غوره فلمونو په کتار کې تر ټولو لومړی ننداریې ته وړاندې شو چې د سینمایي خلکو او ننداره کوونکو له خوا یې تود هرکلی وشو.

وروسته مې ددوو نورو فلمونو سناریو ولیکل او د هغوی د جوړونې چارې مې په غاړه واخیستل. د (مجبور) فلم مې په دري ژبه او د (پریکړه) فلم مې په پښتو ژبه د خپل سناریو د جایزې په پیسو جوړ کړ. دا دواړه فلمونه د ۲۰۰۶ کال د جاپان د جایزې په سیالیو کې د غوره فلمونو په کتار کې نندارې ته وړاندې شو.

د مجبور او اولاد فلمونو د ډایرکټ کار مې د یو تړون له مخې تکړه ډایرکټر عارف بي ریا ته ورکړی و. کله چې د مجبور فلم د ښځو د چارو د پخوانۍ وزیرې ډاکترې مسعوده جلالې په ګډون د نوموړې وزارت په تالار کې د یوې غونډې په ترڅ کې پرانیستل کیده، نو د افغانستان د پیژندل شوی ژورنالیست، علمي شخصیت او د کابل پوهنتون استاد پروفیسور عصمت الهي له خوا ډیر عالي وارزول شو چې د فلم جوړونې په کار کې زما د لا زیات تشویق باعث شو. د مجبور د فلم دویم امتیاز داو چې په ۱۳۸۵ کال کې د افغانستان د اطلاعات ، فرهنګ او ځوانانو د وزارت له خوا درې جایزې یې ترلاسه کړ چې دوه جایزې یې دوو لوبغاړو ته او دریم یې د فلم کامره چلوونکی سید ظاهر ظهور ته ورکړ شو. د فلم د سناریو په اړه د افغانستان د ټلویزیون د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال مشرموسي رادمنش او د فلم ډایرکټر عارف بي ریا هم راته مبارکی راکړې او ویې ویل چې دوی د موثقو معلوماتو له رویه خبر دي چې د مجبور د فلم سناریو هم یوه جایزه ترلاسه کړې ده، خو نه د جایزو د ویش په غونډه کې اعلان وشو او نه په ورځپاڼو کې د هغو کسانو په کتار کې چې جایزې یې وړې وې، زمانوم راغی. داسې په نظر راغی چې په هیواد کې د نورو ډګرونو په شان د خلکو معنوي امتیازات هم کله کله تر حملې او لوټمار لاندې راځي.

د پریکړې د فلم ماجرا هم په زړه پورې ده. د پریکړې د فلم د جوړولو کار د ۲۰۰۶ کال د اکتوبر د میاشتې څخه مخکې بشپړ شوی و او د همدې کال د اکتوبر په میاشت کې په توکیو کې د ان، اچ، کی د جاپان جایزې له خوا ننداریې ته وړاندې شو چې د فستیوال د ګډون کوونکو له خوا یې تود هرکلی وشو. ورسره په څنګ کې د جاپاني ژبارې سره د NHK د ښوونیز ټلویزیوني چینل له لارې زما د سکریپټ د جایزې او د نوموړي فلم د جوړونې د کار په باب زما د مرکې سره یو ځای خپور شو.

د توکیو د فستیوال په دوران کې د باسل-کالسروهی د فورم (Basel-Kalsruhe Forum) چې د بکا فورم (BakaFORUM) په نامه هم یادیږي، منتظم نایکل مارکوس (Nickle Markus) چې د ایټالیې اوسیدونکی دی، زه یې د ۲۰۰۷ عیسوي کال د سویس د باسل ښار ته دعوت کړم چې د پریکړې فلم هلته د باسل-کالسروهی په فستیوال کې ننداریې ته وړاندې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۸۵ کال د غبرګولي د ۲۲ نېټې څخه تر ۳۱ مې نېټې پورې په کابل کې د ګویټه انستیتیوت او د فرانسې د کلتوري مرکز له خوا د مستندو او لنډو داستاني فلمونو دویم نړیوال فستیوال جوړ شو چې د فستیوال له پاره د فلمونو د غوره کولو د کمیټې غړیتوب ماته هم راکړ شوی و. د افغانفلم رییس انجنیر لطیف، د افغانستان د سینماګرانو د اتحادیې رییس جوانشیر حیدري، نومیالی ډایرکټر او لیکوال احد ژوند ، د ګویټه انستیتیوت افغان مشر ابراهیم هوتک، پېژندل شوې ډایرکټره رویا سادات او د عبدالملک شفیعي چې د فستیوال د دایرولو چارې یې په غاړه لرلې، د دغې کمیټې نور غړي وو. په نتیجه کې د ۲۰ څخه زیات فلمونه وکتل شول او د هغوی له جملې څخه یوازې ۱۲ افغاني فلمونه غوره شول چې دوه په کې د مجبور او پرېکړې فلمونه وو ، د طلوع د تلویزیون له لارې ننداري ته وړاندې شول او د ژوري کمیټې له خوا چې د هیواد پېژندل شوی ډایرکټر او د افغانستان د ملي راډیو او تلویزیون رییس چې هغه واحد نظري هم ددغې کمیټې غړیتوب درلود. د جایزو د ویش په غونډه کې چې د استقلال د لیسې په تالار کې جوړه شوې وه، واحد نظري په خپله پرانیستونکې وینا کې وویل چې هغه د ژوري کمیټې د پرېکړې سره موافق نه دی ځکه چې د هغه په فکر هغه فلم ته جایزه ورکړی شوه چې باید نه وای ورکړ شوی، او هغه فلم چې باید د جایزې مستحق ګڼل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی وای، د جایزې مستحق ونه ګڼل شو. محترم نظري زیاته کړه چې دی ځکه د ژوري کمیټې پریکړې ته غاړه کیښوده چې د رای اخیستنې په نتیجه کې ورستی پریکړه صادریدله او بحث او دلایل په کې هیڅ برخه نه درلود. د غونډې په پای کې واحد نظري چې هغه مهال د شمشاد د ټلویزیون رییس و، د شمشاد د ټلویزیون یو ستاینلیک چې د شمشاد د ټلویزیون د عمومي رییس او بنسټ اینښودونکی حاجي فضل کریم فضل په واسطه لاسلیک شوی و، د پریکړې د فلم د جوړولو په ویاړ د نوموړې فلم د ډلې په استازیتوب ماته راکړ.

د یادونې وړ بولم چې د جایزو د ویش د غونډې جریان په مستقیمه توګه د طلوع د ټلویزیون له لارې خپریده. د خپرونې ویانده دلافروز ځیرک چې د پښتو ژبې یوه تکړه لوبغاړې، لیکواله، شاعره او د فلمونو ډایرکټره ده، راته وویل چې د فستیوال د جوړولو مسوول چې مخکې ترې یادونه وشوه، ډیره هڅه وکړه چې د بیلا بیلو عواملو په وجه د غونډې وړاندې کوونکې دا موقع برابره نه کړي چې د شمشاد د ټلویزیون ستاینلیک ماته راکړي او دا خبر د طلوع د ټلویزیون له لارې خپور شي، خو دلافروز ځیرک پوهیده چې د خپرونې جریان په مستقیمه توګه خپریږي نو ځکه یې واحد نظري او ماته سټیج ته د راتلو بلنه راکړه او ستاینلیک ماته راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه هيوادنی فستيوال کې ما خپل دوه فلمونه (مجبور او پريکړه) چې د هغو د سناريو د ليکلو او پروډکشن چارې په غاړه لرلې، کاندید کړي وو ، خو برعکس د فستيوال د جوړونکی يا جوړونکو له خوا زما د فلمونو د ډايرکټرانو عکسونه او پيژندنه د فستيوال په اسنادو کې خپريده، غونډو ته هغوی بلل کيده چې په نړيوالو فستيوالانو کې داسې نه وي بلکې ارتباطي کسان هغه وي چې فستيوال ته د فلمونو د تسليمولو فورمې ډکې کړي وي. په هر حال په دې خبره مې ځان ته قناعت ورکړ چې ددوی ګناه ځکه نشته چې ښايي دوی په دې خبرو نه پوهيږي او يا که پوهيږي نو د تعصب له مخې دا کارونه کوي چې په داسې حالاتو کې شخړو او په تيره بيا بې ګټو شخړو ته ملاتړل هم را ته ليونتوب ښکاري. زه په دې عقيده يم چې ددې پرځای چې سړی د تيرو کيسو په سپينولو کې وخت تيروي، په راتلونکي کې د ګټورو کارونو په سرته رسولو سره خپل مقصد ته ژر رسيدای شي.

په هرحال، کله چې د ۲۰۰۸ کال د اپريل د مياشتې له لومړۍ نيټې څخه مې د شمشاد ټلويزيون د نشراتو د رييس په توګه مسووليت په غاړه واخيست، د ټلويزيوني خپرونو، فلمونو او پرله پسې ډرامو د جوړولو او ډايرکټ کولو په برخه کې نورې تجربې ترلاسه کړې او د ټلويزيوني خپرونو په څنګ کې د سلګۍ په نامه د يو ټلويزيوني لنډ هنري فلم د ليکنې او ډايرکټ چارې مې هم ترسره کړې، د ښکلا په نامه يوه ټلويزيوني پرله پسې ډرامه مې وليکله چې د فلم اخيستلو يا شوټنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار يې د شمشاد ټلويزيون له طرفه په جلال آباد کې د جلال فلم په مرسته بشپړه او بيا د شمشاد ټلويزيون له لارې خپره شوه.

اوس هم د څو ډرامو، ټلويزيوني او سينمايي فلمونو طرحې مې د ذهن فضا ډکه کړې چې د کاغذ پرمخ راوړلو ته يې زما تلوسه ورځ تربلې تلوسه زياتيږي، خو خدای زده چې په هيواد کې د فرهنگي اسانتياوو او امکاناتو د محدوديتونو په چاپيريال کې د ليکلو او جوړولو امکان يې ترلاسه کړم.

په درناوې

پوهندوی ډاکټر عبدالقيوم کريم

د ۱۳۸۲ لمريز کال د زمري لسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

د لنډ هنري فلم لپاره ډرامه

لوبغاړي

۱. ښوونکی: د ډرامې مرکزي لوبغاړی، ځوان، په خپل عزم ټینګ ولاړ، مهربانه او منطقي

۲. سلامت خان: د پوخ عمر سړی، د کلي د اقتدار خاوند یو خان، د ښوونې او روزنې مخالف، د ولسوال ملګری

۳. ناظر: ځوان، د منفي فکر خاوند ، د خان ملګری او ناظر

۴. سیلانی: د کلي یو تن او سیدونکی، د پاخه عمر خاوند ، د آس ګاډی چلوونکی، خواخوږی او د ښوونې او روزنې پلوی..

۵. ځلمی: د ۱۴ کلو یو ځوان هلک ، د خان زوی او د ښوونکی زده کوونکی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. زرمینه: د سلامت خان ځوانه لور، تر ځلمی مشره او د زده کړې لیواله.

۷. مور: د سلامت خان ښځه او د ځلمی او زرمینې مور.

۹. مدیر: د ولسوالی د ښوونې او روزنې مدیر.

۱۰.ملا: د کلي د جومات ملا

۱۱. ثوتنه نور کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

لومړۍ صحنه

ځای: د ولسوالۍ د ښوونې او روزنې د مدیر دفتر

وخت: ورځ

د صحنې پېژنه:

د ښوونې او روزنې مدیر ملي جامې په تن کې لري او میز یې د افغانستان په درې رنګه بیرغ او د دفتر دیوالونه یې په ښوونیزو چارتونو او کالیزو ښکلي شوي دي. ښوونکی چې پتلون او کمیس یې اغوستی دی، د هغه د میز به مقابل لوري کې پر چوکۍ ناست دی، ښوونکی د ولسوالۍ له اړوندو کلو څخه د یوه کلي په ښوونځي کې چې د جګړو له امله وران شوی دی، خپل د تقرر سند وړاندې کړی او له هغه سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیر: (په ډېره مینه او درناوی) دا خو سمه، خو په کلي کې دا سې څوک پیژنې چې په د اوسیدو د ځای په برخه کې درسره مرسته وکړي؟

ښوونکی: نه، لومړی څو ورځې به په ښوونځي کې تیرې کړم او ورسره به داوسیدو یو ځای هم ځانته وګورم.

مدیر: (په پلټنې سره) آیا پوهیږې چې ښوونځی پرته له
څلورو دیوالونو ، نور هیڅ نلري او ته لومړی ښوونکی
یې چې پس له څو کلونو هلته ځې؟

ښوونکی: هو ، همدا سې راته ویل شوي وو ، خو ما پریکړه کړې،
هرڅنګه چې وي، زه به ددې کلي ماشومانو ته سبق
ورکوم.

مدیر: (د ښوونکی پریکړه ستايي) معلم صیب، تاسې ډیر ستر ګام پورته کړی دی. زه ستاسې د پریکړې درناوی او ټینګ عزم ته ته سلام کوم او د هیواد د اولادونو په ښوونه او روزنه کې مو بریالیتوبونه غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د ښوونې مدير، له خپله جيبه قلم راباسي، د ښوونکی سند لاسليک کوي، له خپلې چوکۍ نه راولاړيږي او د لاس کاغذ ښوونکی ته ورکوي هغه ښوونکی ته لاس ورکوي او په هيوادنۍ مينه ورسره غاړه وځي، ورسره لاس ورکوي او د هغوی په تصوير باندې د فلم ټايټل پيل کيږي.))

ښوونکی په داسې حال کې چې سند يې په لاس کې دی، خپله پنډوکۍ هم له ځمکې پورته کوي او له هغه ځايه د باندې وځي. د موټرو يوې کوچنۍ هډې ته رسيږي او په يو موټر کې د کلي په لور روانيږي. کلي ته نږدې له موټره کښته کيږي او د کلينر په وينا د کلي په لور ښوځيږي. په تنګو خامه لارو کې له يو څه پلي مزل څخه وروسته د سيلانی په نامه د نوموړي کلي له يوه سري سره د هغه په آس ګاډۍ کې سپريږي او دواړه په خوشحالی او خبرو اترو د کلي په لور روانيږي. څو قدمه وړاندې دوه کسان پر آسونو سپاره ددوی له مخې تيريږي. د فلم ټايټل د آسونو د پښو په دوړو کې پای ته رسيږي.

ښوونکی: (په داسې حال کې چې خپله پزه يې په دستمال له دوړو پټه کړې وه، له د اس ګادی له خاو د څخه پوښتنه کوي) بابا، دوی څوک وو؟

بابا: ای معلم صيب، دوی زموږ د کلي واکداران دي. سلامت خان او د هغه ناظر. فکر کوم ولسوالۍ ته لاړل.

ښوونکی: ولسوالۍ ته؟ د څه د پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: د خپل انډیوال ولسوال لیدو ته. ولسوال یې ډېر ډېر ملګری او ملاتړ دی. خو یوه خبره په یاد ولره

چې د سلامت خان له مشورې نه پرته به دا ښوونځی

بیا جوړ نه شي.

ښوونکی: ولې بابا؟ ښوونځی خو دولتي دی، سلامت خان په کې

څه کار لري؟!

سیلانی: ای معلم صیب، که سلامت وغواړي، په هر یو کار کې

خنډونه پیدا کولی شي.

ښوونکی: (په چورت کې) که دا سې وي نو زه به له خان صیب سره به خامخا ګورم.

سیلانی: او بله خبره، چې دا (پتلون ته اشاره کوي) پتلون متلون

به په کلي کې نه اغوندې ښه! ځکه چې سلامت خان به

یې دانګریزانو جامې وګڼي، چې د انګریزانو جامې

یې وګڼلې، په تا به د کفر تور ولګوي، او چې د کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور یې دربانديې ولګاوه، تا له کلي وشړي او مکتب
به بیرته بنده شي.

ښوونکی: (په خندا) بابا. زما د راتلو موخه خود کلي د ښوونځی
بیـــا فعـــالول اود ماشــومانو زده کــړه ده او بـــس. زه بـــه د
ماشومانو د زده کړې له پاره هریو ګټورکار ګټه ور
وګڼم.

سیلانی: معلم صیب، (ښوونځی ته په ګوته اشاره کوي) هغه دی
د کلي ښوونځی !

ښوونکی: خیر اوسې، کور دې ودان
(له ګاډی نه راکوزیږي او غواړي له جیبه پیسې راوباسې)

سیلانی: نه معلم صیب کرا درنه نه اخلم، خویو زوی لرم. غواړم هغه هم
په ښوونځي کې شامل کړم.

ښوونکی: ولې نه بابا ، همدا خو زه غواړم چې ټول کلیوال خپــل ماشــومان بیــا
ښوونځي ته راواستوي چې ښــوونځی بیــا فعالــه شــي. زه غــواړم ســبا
سهارله د کلي له
مشرانو څخه همدا غوښتنه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: (خوشحاله کېږي) دا خو ډېره ښه خبره ده. دا کارخو به سبا وشي، اوس راځه نن شپه له ماسره لاړشه. دمه به دې هم جوړه شي او ستړیا به دې هم ووځي. سر له سبا نه به بیا خپل کار پیل وکړې.

ښوونکی: له تاسره خو نه شم تلی. غواړم لومړی شپه (ښوونځی ته ګوري) په خپل کور کې تیره کړم.

سیلانی: نو بیا به د شپې له پاره هرڅه چې تیار وي، هغه به هم درته راوړم او دیو کټ به هم درته وخورم(او روانیږي)

ښوونکی: نه بابا، داسې مه کوه، زه نه غواړم چې تاته تکلیف درکړم.

سیلانی: څه پروا کوي؟ ته خو زمونږ میلمه یې، خدای پامان (او خپل اس چو وکوي او ښوونکی د ښوونځي په لور روانیږي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه صحنه

ځای: د کلي دیره

وخت: د سهار له چاي څخه وروسته

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی له کلیوالو سره په غونډه کې هغوی ته کلي ته د خپل راتګ موخه بیانوي او د کلي په بیا فعالولو کې د هغوی مرسته غواړي. ښوونکی د خلکو په وړاندې د ښوونځي، د خپل کار او د ماشومانو د زده کړې په باب معلومات ورکوي. د خبرو په دوران کې ناظر، خان او نور سپین ږیري او مشران په وار وار سره خپلې پوښتنې او نظریې وړاندې کوي چې د ښوونکي په واسطه ورته ځوابونه ویل کیږي. خبرې اترې یو څه دوام کوي.

سلامت: (هڅه کوي چې کلیوالو ته قناعت ورکړي) کلیوالو وروڼو، زه د ماشومانو د تعلیم پر ضد نه یم، مګر دغه ماشومان کار لري، روزګار لري. که چیرې دغه ماشومان ښوونځي ته لاړ شي نو ددوی کورني به له سختو مشکلاتو سره مخامخ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (هڅه کوي چې د ښوونځی د فعالولو مخالفت وکړي) ښوونځی مو جنګونو وران کړی دی. زه خو وایم چې همدا سې وران ساتل یې په کار دی چې نورې لانجې راولاړې نه کړي. مولوي صیب، تاسې په کې څه وایئ؟

ملا: (به مشورې سره) مسلمانانو ورونو، اسلام زده کړې په ښځه او نر فرض ګرزولی دی، ولو که هغه په چین کې وي. دا چې معلم صیب زمونږ کلي ته راغلی او زمونږ ماشومانو ته سبق ورکوي، دا یوه ډیره ښه خبره ده. باید چې دا موقعه له لاسه ورنکړو.

سیلانی: انځرګله، مولوي صیب ډیره ښه خبره وکړه. زه خو حاضر یم چې خپل زوی سر له همدا نن نه په ښوونځي کې شامل کړم.

انځرګل: خان صیب، راځئ چې د ناپوهي د ختمولو له پاره له معلم صیب سره مرسته وکړو چې هم خدای تعالی راضي شي او هم مو ماشومان تعلیم وکي.

ناظر: (لو مړی سلامت خان ته په انتقادي نظر ګوري او بیا) خان صیب به په دې شرط دا خبره و مني چې راتلونکی ذمه واري یې تاسې په غاړه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تن: ناظر صیب، کومه ذمه واري؟ تعلیم خو یو روا کار دی.

سلامت: (په اعتراض آمیزه لهجه) اوس خو درته ښه ویلی نه شو ، خو د وخت په رارسیدو سره به په هرڅه وپوهیږئ !

ملا: (په مشورې سره) خان صیب، هره ستونزه چې را پیدا شي، په جرګو به یې حلوو. خو له هرڅه نه مخکې باید ټول کلیوال د ښوونځي په پاک کولو کې له معلم صیب سره مرسته وکړو.

ټو تنه کلیوال له ښوونکی سره په ګډه د کلي د وران او ویجاړ ښوونځی پاک کوي، په کړکیو کې یې پلاستیک نصبوي ښوونکی یوه توره تخته د درس ورکولو له پاره پر دیوال نصبوي او د یو شو کتابچو او پنسلونو په آماده کولو سره د ماشومانو د راتګ له پاره تیاری نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه صحنه

ځاي:	ښوونځی

وخت:	سهار

د صحنې پېژندنه:

بله ورځ سهار پس له دې چې لمر راخيژي ، د کلي ماشومان د ښوونځي په لور روانيږي چې په ښوونځي کې يې د ښوونکی له خوا هرکلی کيږي. ښوونکی ماشومانو ته د الفبا د تورو درس ورکوي او بيا له ماشومانو څخه غواړي چې د الفبا تدريس شوي توري د کورنۍ وظيفې په توګه په خپلو کتابچو کې وليکي. بيا د هغوی پاملرنه د حساب مضمون ته رااړوي.

ښوونکی:	ګرانو ماشومانو ، نن خو مو د ژبې توري زده کړل. پوه شوئ؟

زده کوونکي:	(په يو غږ) هو معلم صيب !

ښوونکی: د سبا له پاره مو همدا کورنۍ دنده ده. په خپلو کتابچو

کې يې وليکئ. او اوس وار رارسيږي د حساب

مضمون ته. لومړی بايد شميرل زده کړئ.

(ښوونکی خپل تدريس ته دوام ورکوي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه صحنه

ځای: د سلامت خان کور

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، د سلامت خان زوی ځلمی چې له ښوونځی څخه را ستون شوی دی، خپله کورنۍ وظیفه د کتاب له مخې په خپله کتابچه کې لیکي.

زرمینه: (راځي او ځلمي ته) ځلمیه، دا څه کوې؟

ځلمی: خورجانې، کورنۍ دنده مې ترسره کوم او سبق هم وایم !

زرمینه: داوو ایه چې پرې پوهیږې او که هسې خپل وخت خوشې تیروې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: ولې نه پوهيږم؟ داوګوره ! (په ياديږي يې چې زرمينه سواد نه لري) هو رښتيا ، تا خو سبق نه دی ويلی. ليکل او لوستل دې نه دي زده ، څنګه به پرې وپوهيږې؟

زرمينه: ته يې راته وښايه چې زه هم پرې پوهه شم. زه هم غواړم چې يو څه زده کړم.

ځلمی: (په خندا) ته خو نجلۍ يې او زموږ د کلي سترې نجونې سبق نه وايي. شرم دی.

زرمينه: (په اريانتيا) په دې کې د شرم داسې کومه خبره ده چې ته پرې خاندې؟

ځلمی: شرم څه کوې، د خندا خبره خو دا ده چې لا تراوسه پورې هلکانو سبقونه نه دي ويلي او ته غواړې چې سبق ووايې !؟

مور: (راننوزي او دهغوی د خبرو له اوريدو څخه وروسته) خانده مه، داهم همدومره د زده کړې حق لري چې ته يې لرې. څير زويه، هرهغه څه چې په ښوونځي کې زده کوې، دې ته يې په کور کې ورزده کوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(رانتوځي. د کورنۍ غړي راولاړېږي او له سلام او روغبړ څخه وروسته چوپتیا په کوټه کې خپرېږي)

سلامت: (راننوزي او له سلام او روغبړ څخه وروسته) د زرمینې مورې، هغه پاکې جامې مې راکړه چې ولسوالۍ ته ځم.

مور: ښه ده.

(د ځلمی مور بلې کوټې ته د سلامت خان په جامو پسې ځي او سلامت خان کښيني).

ځلمی: (په داسې حال کې چې خپل کتابونه او کتابچې راټولوي) پلارجانه، کتابچې مې ډکې شوي دي. زه هم درسره ولسوالۍ ته ځم چې ځان ته کتابچې او قلمونه واخلم.

سلامت: زه به يې درته راوړم. ته ورځه ناظر ته ووايه چې آس تيار کړي. تا به بل وخت له ځانه سره بوځم.

ځلمی: ښه پلارجانه (او په منډه روانيږي چې د پلار حکم پرځای کړي)

مور: (راځي) جامې دې په هغه کوټه کې تيارې دي. (او بيرته ګرځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: ښه ده.

زرمینه: (په ډېر احتیاط سره خپل پلار ته نږدې کیږي او په ډېر احتیاط سره) پلارجانه، له ولسوالۍ نه زما د پاره هم یوه کتابچه او یو پنسل خو راوړه. زه هم غواړم چې له ځلمي نه په کور کې سبق ووایم.

سلامت: (د خپل سر په اشارې سره مخالفت کوي) نه زرمینې، ته ورته اړتیا نه لرې.

زرمینه: پلارجانه، چې ځلمی ورته اړتیالري نو زه هم ورته اړتیا لرم.

سلامت: (په غوسې سره) زرمینې، ته ښه پوهیږې چې ځلمی مې ځکه ښوونځی ته پریښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شو. دا په دې مانا نه ده چې ته دې هم سبق ووایې.

زرمینه: (په عذر او زارۍ) خو زه له کوره د باندې نه وځم پلارجانه ! غواړم په کور کې له خپل ورور څخه زده کړه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په اریانتیا او اندیښنې سره) ستا خبرې راته د یو لوی توپان پیغام راکوي ! زه د همدې له پاره ځم چې مخکې له مخکې له خپل انډیوال ولسوال سره وغږیږم.

زرمینه: پلار جانه، زه ستا په خبره ونه پوهیدم ! زه خو غواړم یوازې لیکل او لوستل زده کړم.

سلامت: (له خپله ځایه پاڅیږي او په غوسې سره وایي) زما مشوره داده چې دا فکرونه پرېږده او که نه نو په دې توپان کې به دې ټول ژوند تباه او برباد شي.

(سلامت خان په غوسه بلې کوټې ته ځي او زرمینه د ناهیلی په عالم کې اریانه پاتې کیږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سهاردی. زده کوونکي چې د کتابونو کڅوړې تر تخرګ لاندې او يا پر اوږو او لاسونو کې ځوړندې نيولې او شيبه په شيبه ښوونځي ته را ننږدې کيږي. ناظر هم د ځلمي سره ښوونځي ته رارسيږي. ښوونکی د ښوونځي په وره کې ولاړ او په خوشحالی سره د ماشومانو هرکلی کوي.

ښوونکی: ناظرکاکا ، سلامونه

ناظر: واليکم سلام معلم صيب، رښتيا ، څنګه دی دا د ماشومانو سبقونه څنګه پرمخ ځي قربان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: ډېر ښه پرمخ ځي. د زده کوونکو مخ په زیاتیدونکی شمیر له کلي څخه د بیسوادۍ د له منځه تللو پیغام راکوي.

ناظر: هسي نه چې زمونږه کډه هم د بیسوادۍ له کاروان سره د تعلیم په سیلاب لاهو کړې.

ښوونکی: (په اریانتیا) دا دې څه وویل ناظر صیب؟ بیسوادي د انسان د خوشحالی دښمن او تعلیم د آبادي او یووالي پیغام دی.

ناظر: خو خان صیب وایي چې زمونږ د ژوند بقا د کلیوالو په بیسوادۍ کې ده. که کلیوال تعلیم زده کړي نو زمونږ خبره بیا نه مني او زمونږه واکمني به ختمه شي.

ښوونکی: نه ناظرصیب ، دا خبره سمه نه ده. خلک د تعلیم په رڼا کې په مینه او وروګلوۍ د خلکو پرزړونو حکومت کولای شي خو په زور هیڅکله نه.

ناظر: معلم صیب، زه خو ستا خبرو چرتي کړی یم. نه پوهیږم چې اخر به یې څه کیږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (ناظر ته چې د هغه په خبره په چرتونو کې ډوب شوی) ناظره، په چرتونو نه پوره کيږي. نيک کار عملی ګامونو ته اړتيا لري. خير، زه لاړم چې ماشومان راته انتظار باسي. د خداي په امان ! (او زده کوونکو ته ورځي).

ناظر: (له ځانه سره په چورت کې) زه په دې خبرو ښه پوهيږم خو ته په دې نه پوهيږې چې ستا له تعليم سره دومره مينه ستا د ژوند لـه پاره لوی عذاب جوړيدای شي.

(د ناظر له خيرې نه داسې ښکاري چې هغه فکر کوي چې ښوونکی به خامخا لـو ستونزې سره مخامخ کيږي. هغه د خپلې خبرې نه وروسته روانيږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه صحنه

ځاي: ښوونځی او نور بېلا بېل ځايونه

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی په ټولګي کې زده کوونکو ته د رسم د مضمون د تدریس په دوران کې د ټولګی د درې پرمخ آس رسموي او د آس په باب توضیحات هم ورکوي. او له هغه نه وروسته:

ښوونکی: (زده کوونکو ته) ګرانو ماشومانو ، زه نن خوشحاله یم چې د کلي مشران هم اوس لیکل او لوستل زده کوي.

یو تن: (په خپل ځای ولاړیږي) معلم صیب، یوه پوښتنه لرم، ښځې ولې سبق نه وایي؟

ځلمی: ښوونکی صیب، زه یې ځواب وایم !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: سمه ده ځلمیه، ته یې ځواب وو ایه !

ځلمی: (دریږي) ځکه چې سبق ویل هغوی ته ګټه نه لري.

ښوونکی: (د زده کوونکو په لور یو قدم وړاندې راځي) نه ځلمیه، ځواب دې سم نه دی. تعلیم یافته ښځې لږ تر لږه خپل کورني کارونه ښه ترسره کولی او خپل ماشومان ښه روزلی شي.

یو تن: نو بیا ښځې ولې سبق نه وایي؟

ځلمی ځکه چې شرم دی.

ښوونکی: ځواب دې بیا هم سم نه دی. شرم خو داوي چې د هغوی لیکل او لوستل نه وي زده. د علم زده کړه په هر نر او ښځه باندې فرض دی. هغوي هم حق لري چې زده کړه وکړي.

ځلمی: معلم صیب، زما مشره خور هم له سبق سره زیاته مینه لري. غواړي له ما څخه لیکل او لوستل زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: دا خو ډېره ښه خبره ده، د کلي نورې تورسرې هم غواړي چې سبق وو ايي. زه به هغوی ته ډېر ژر يو کورنی ټولګی جوړوم. ستا خور هم کولای شي چې په هغه ټولګي کې ګډون وکړي.

اوومه صحنه

ځای: د خان حجره

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالينو ښايسته شوی دی، ځلمی خپلې خور ته د ښوونکی له خولې د کلي د تورسرو د کورس په باب خبر ورکړي چې د زرمينې د خوښۍ سبب ګرځي.

زرمينه: (په خوښۍ سره) دا خو دې ډېر ښه پيغام راوړ ځلميه، زه به په دې ټولګی کې خامخا ګډون کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (په اندیښنې سره) خو زرمینې، پلار جان به دې دې کار ته پرې نږدي.

زرمینه: (خپلې ګل بي بي ته) ګل بي بیجانې، ته به مې پلار راضي کړې چې پرې مې ږدي.

مور: نه لورې، زه چې دې پلار پېژنم، هغه هیڅ کار د بل چا په خوښه او غوښتنه نه ترسره کوي.

سلامت: (کورته راننوځي) څه جرګه ګۍ مو جوړه کړې ده وه ښځې؟

مور: د جرګه ګیو پریکړې خو ته هسې هم نه منې، ولې پوښتنه کوې!

سلامت: (په خندا) پر ما مو لکه چې خپل باور له لاسه ورکړی دی که څنګه؟

مور: پرتا باور خو زمونږه اړتیا ده. بله چاره نه لرو. دهرکار له پاره خو ستا اجازې ته اړیو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: چې دا سې ده نو خبره مه اوږدوه. سپينه يې راته ووايه چې څه خبره ده !

مور: د کلي د ماشومانو او لويانو په څنګ کې د کلي تورسرې هم غواړي چې له معلم صيب نه سبق ووايي. په دې خبره ټول کليوال خوشحاله دي.

سلامت: (په انديښنه او فکر) ښه، نو خبره دې ځای ته رسيدلې ده. معلم صيب غواړي د کلي تورسرو ته سبق ورکړي؟

مور: وه سړيه، د تورسرو په سبق ويلو کې څه بدي ده؟

سلامت: لکه چې ته هم غواړې چې په دې عمر کې سبق ووايې؟

مور: که وکولی شم زه به هم سبق ووايم خو...

سلامت: خو څه؟ ولې چوپه شوې؟ وايه که نه !

مور: خو اوس مې د زرمينې له پاره درته ويله چې هغه غواړي د کلي د نورو تورسرو سره په سبق کې يو ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) نه د زرمينې مورې، زرمينې ته اجازه نه شته چې سبق ووايي. دا زموږ د دود او دستور پرضد دی.

مور: (په اريانتيا سره) دا چې ماشومان او لويان سبق وايي نو تورسرې يې ولې نه شي ويلای؟

سلامت: (په فکر او غوسه) ما د هيچا تعليم نه دی منلی. ځلمی خو مې ځکه پرېښود چې له کليوالو څخه وروسته پاتې نه شي. او پاتې شو د تور سرو تعليم، سوال نه پيدا کيږي سوال.

زرمينه: پلارجانه، په ژوند کې مې يوازينۍ هيله همدا ده چې سبق ووايم.

سلامت: (په غوسه) زرمينې، دا د کور کار به څوک کوي چې ته سبق ووايې؟

ځلمی: پلارجانه، د کور کار به هم وکړي خو د سبق ويلو اجازه ورته ورکړه.

سلامت: ځلميه، څو توري دې لا ته دي زده کړي او اوس زما په خبره کې خبره کوې؟ (په غوسه) ځئ ورک شئ زما د مخې نه. نور نه غواړم چې په دې خبره له تاسو سره بحث وکړم. ځئ ورک شئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(زرمينه او ځلمی خپه بلې ښونې ته ځي)

مور: (په اسويلی) ثابته دې کړه چې ته په رښتيا سره د جرګو پريکړې منې. (او له هغه ځايه په اعتراض آميزه توګه روانيږي)

سلامت: (په غوسه او فکر کې له ځانه سره) دا هرڅه د هغه معلمګي له لاسه را پيښيږي. ګورم به د رسره معلمګيه !

ناظر: (را ننوزي) سلامت خان دې سلامت وي، په کومو فکرونو کې ډوب يې خان صيب؟

سلامت: د معلم صيب کارونو په فکرونو کې ډوب کړی يم. هغه غواړي د کلي تورسرو ته سبق ووايې او دا خبره زما د زرمينې ماغزه خراب کړي ماغزه.

ناظر: خان صيب، دا سې ښکاري چې د علم رڼا ستا کور ته يې مخه کړې او غواړي ستا قسمت بدله کړي. لومړی زلمی او اوس زرمينه، ياره خان صيب له تانه به يې څه پټوم، که رښتيا ووايم نو زما په زړه کې هم ورځ په ورځ د زده کړې مينه زياتيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) ناظره، ملنډې را پورې مه وهه. زه دومره بې غیرته نه یم چې خپلې تورسرې سبق ته پرېږدم. یو چاره یې وښیه چاره چې څه وکړو؟

ناظر: لومړی باید چې ښوونځی وتړل شي او بیا معلم صیب له کلي نه بهر کړل شي او که نه نو خان صیب هغه ورځ لیرې نه ده چې ستا د کورنۍ د غړو په ګډون ټول کلی ستا پرضد ودرېږي او تا له کلي بهر کړي.

(سلامت خان د ناظر د خبرو په تایید په فکرونو کې ډوب دی.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(ښوونکی په ښوونځي کې کتاب لولي. له ليرې يې خان او ناظر ته پام کيږي چې دده وه خواته په بيړه را روان دي. کله چې هغوي ورته نږدې کيږي نو:

ښوونکی: سلام عليکم خان صيب، تاسې دلته څنګه؟ ناظر صيب به مو راليږلی و، زه به پخپله درغلی وم!

سلامت: معلم صيب، مهم کارونه سلامت خان په خپله سر ته رسوي.

ښوونکی: (په خندا) ډېر ښه خان صيب، راځئ (کټ ته اشاره کوي) دلته کينئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (مداخله کوي) معلم صیب، موږ ناستې ته نه یو راغلي.

ښوونکی: (سلامت خان ته) نوبیا امر او خدمت خان صیب؟ !

سلامت: معلمه، ښه غوږ دې ونیسه چې بیا یې درته نه تکراروم. د ماشومانو او لویانو له سبق نه وروسته د کلي د تورسرو سبق ماته د منلو وړ نه دی.

ښوونکی: خان صیب ! درس ورکول خو زما کاراو دنده ده.

سلامت: خو زموږ د کلي تورسرو ته نه، پوه شوې؟ موږ دومره بې غیرته نه یو چې خپلې تورسرې پرېږدو چې له پردو نارینه وو نه سبق ووایي.

ښوونکی: خان صیب، دا خو د کلیوالو پریکړه ده چې د هغوي تورسرې هم غواړي چې سبق ووایي. زه خو یوازې له هغوی سره مرسته کوم.

سلامت: چې دا خبره ده نو پزې او بستره دې وتړه اوله دې کلي نه ډیر ژر ووځه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (په ټینګه پریکړه) خان صیب، زما سبق ورکولو ته راغلی یم، او د خپلې دندې له ترسره کولو پرته دا کلی نه شم پریښودی؟ !

ناظر: معلم صیب، دا ستا وروستۍ پریکړه ده؟

ښوونکی: هو ناظره، زه نه غواړم د کلي خلک او په تیره بیا ماشومان بې تعلیمه پاتې شي.

سلامت: (په غوسه) ښه دی نو که دا ستا وروستۍ پریکړه وي نو د سلامت خان د پریکړې انتظار هم کوه راځه. ناظره !

(ناظر او خان روانیږي)

ناظر: (د تګ په حال کې) خان صیب ، اوس څه وکړو؟
سلامت: ناظره، بې له دې چې کلیوال راوغواړو او د کلیوالو پرضد یې راوپاروو ، بله چاره نشته.
ناظر: زه پوه شوم. زه به ټولو کلیوالو ته خبر ورکړم چې سبا جرګې ته راحاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه صحنه

ځای: د خان دیره

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(د سپین ږیرو جرگه جوړه ده. ښوونکی او سلامت خان هم حاضر دي. چوپه چوپتیا خپره ده او سپین ږیري یو بل ته گوري.)

ښوونکی: گرانو مشرانو، زما گناه خو داده چې سبق ورکول خپله دنده بولم. زه د ماشومانو د زده کړې له پاره راغلی یم. د لویانو او تورسرو زده کړه د کلیوالو غوښتنه ده او بس.

سلامت: نه، داسې نه ده لکه څنگه چې ته یې وایې. دا زموږ غیرت دی چې موږ خپلو تورسرو ته اجازه نه ورکوو چې له پردو نارینه وو نه دې سبق ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: او ته يې چې زموږ تورسرې هم سبق ته لمسوې.

ښوونکی: ګورئ، له تعليم سره ضديت همدومره بس دی. خپل کلی او خلک نور له دې نعمت څخه لېرې مه ساتئ. پرېږدئ چې دوی هم د نورو په شان د علم او سواد په رڼا کې خپله ژوند تېر کړي.

ناظر: معلم صيب، موږ سر ورکوو خو له خپل ننګ او ناموسه تېريدلای نه شو.

ښوونکی: کليوالو او درنو مشرانو، زه عزت او سرلوړي په تعليم کې وينم.

سلامت: معلمه، زموږ کليوال په خپلو پستو خبرو نور تېر ايستلای نه شي. دوی نه غواړي چې تورسري نور له تانه سبق ووايي. ښه به داوي چې خپله پوزی او بستره ټوله کړې، دا کلی پرېږدې او خپل کور ته لاړ شې.

ښوونکی: زه د کليوالو د پرېکړې درناوی کوم. کليوالو ورونو، د تورسرو د زده کړې ټولګی زه ستاسو په غوښتنه پيل کوم. خو زه به ستاسې د خوښې پر ضد هيڅ کار ونه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) د جرګې مشرانو، معلم صیب لکه چې په یوه نه پوهیږي. ده ته خپله پریکړه واوروئ چې پوی شي پوی!

نورګل: (په احتیاط سره) خان صیب، خپه کیږه مه، که د چا میندې، خویندې غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي، ودې وایي، په دې کې څه بدي ده؟.

ناظر: (په اریانتیا) یانې تاسې د خان صیب د خبرو مخالفت کوې؟

سیلانی: نه ناظره، خو مونږ حق لرو د خپلو اولادونو او کورنیو په باب پریکړې وکړو او د هغوی د راتلونکې په اړه فکر وکړو.

ملا: خبره خو روښانه ده خان صیب. زما خو مشوره همدا ده چې راځئ چې کلیوالو ته وخت ورکړو چې پخپله د خپلو کورنیو د زده کړې په باب پریکړې وکړي.

نورګل: زه د ملا صیب د خبرو ملاتړ کوم، خو یوه خبره بله هم زیاتوم... که څه هم معلم صیب ماته ډیر ګران دی خو که د شریعت او زموږ ددود او دستور پرضد یو قدم هم اوچت کړي نو هغه ورځ به یې په دې کلي وروستۍ ورځ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو تن: ډیره ښه خبره ده !

ملا: نورو خبرو ته اړتیا نه ده پاتې. راځئ چې یوه دعا وکړو ، الله آمین !

ټول: آمین !

(سلامت خان او ناظر په ناخوښۍ سره جرګه پرېږدي او خلک په نیوکې سره هغو دواړو ته په ننداره وي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه صحنه

ځای: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان په خپلو فکرونو کې ډوب دی. ناظر له څو کسانو سره یو ځای راننوځي. سلامت خان د ناظر په موجودګی کې له نومړو کسانو سره خبرې اترې کوي او هغوی ته دنده سپاري. نومړي کسان سلامت خان ته اطمینان ورکوي او له کوره وځي. خان او ناظر یوازې پاتې کیږي.

ناظر: خان صیب، دا کار خو کیږي خو اندېښنه مې دې ته ده چې داکار د معلم صیب په مړینه هم پای ته ورسیږئ !

سلامت: (په غوسه) ناظره، سلامت خان د خپلې سلامتۍ له پاره هر کار کولای شي. زه به کلیوالو ته وښیم څوک چې زما خبره ونه مني، انجام به یې همدا وي... راځه چې ځو !

ځو !

(دواړه له کوره وځي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوولسمه صحنه

ځاي: کلی

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

دخان کسان پر ښوونځی حمله کوي. ښوونکی چې د بلې ورځې د درس په تیاری بوخت دی، دهغوی مقابله کوي، نوموړي کسان ښوونکی سخت ټپي کوي. سلامت خان او ناظر له لیرې د پیښې ننداره کوي. وروسته نږدې ورځي. ناظر ښوونکی چې پړ مخ پر مځکه پروت دی، په اړخ را اړوي. ناظر بې واره کیږي.

ناظر: (په اندېښنې سره) خان صیب، لکه چې ښوونکی مړشوی دی.

سلامت: (په زیاتې اندېښنې سره) اوهو، داخو ربښتیا هم ډیر ژوبل شوی دی وه ناظره. دا چرته مړ نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: خان صيب، اوس به څه کوو؟ دا خو قتل دی او د قتل سزا خو تا ته معلومه ده ....

سلامت: (نو موړو کسانو ته) خدای مو خوار کړه، دا سړی خو مو وواژه... تاسې ته خو ما نه و ویلی چې مړ یې کړئ !

ناظر: خان صيب، د کلي خلک په بيړه راروان دي.

(څو تنه کليوال د ښوونځي په لور راځي)

سلامت: ځئ ورک شئ !...ځئ پناه شئ، راځه ناظره چې ځو !

(دواړه ښوونکی په تپي حالت کې پرېږدي او له هغه ځايه تښتي. کليوال ښوونکی پيدا کوي سر او لاس يې چې ژوبل شوي دي، په ټوکر ورتړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پيژندنه:

د کور په انګړ کې د سلامت خان ښځه د انګړ له ثاه نه اوبه راباسي او سلامت خان په بيړه سره کورت راننوزي.

مور: (د سلامت خان په ليدو سره وارخطا کيږي) خيريت خو به وي؟

سلامت: خيريت له کومه شو؟ ! ولسوالۍ ته ځم.

مور: په دې مازيګر کې په ولسوالۍ کې څه کار لرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: غواړم له خپل ملګرى ولسوال سره وګورم، د يو ضروري کار دپاره.

ځلمى: (ټوپک راوړي، خپل قلم له څو ورقو سره يوځاى په خپل جيب کې ږدي او راولاړيږي) پلارجانه، زه هم درسره ځم.

سلامت: نه ځلميه، ناوخته دى. زه يوازې ځم.

مور: رښتيا هم اوس ناوخته دى، شپه به درباندې راشي؟ بيا سبا لاړشه.

سلامت: نه ښځې، داسې يوه ستونزه راپيښه شوې چې له تلو نه پرته بله چاره نه شته.

مور: چې داسې ده نو بيا ځلمى درسره بوځه.

سلامت: (په فکر سره) سمه ده. ځه لاړشه او دباندې وګوره چې ناظرآس تيار کړى او که نه!

ځلمى: ښه دى پلارجانه، دادى ورځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور: وه سړیه، زه دې وارخطا کړم. دومره خو ووایه چې څه خبره ده؟

سلامت: څه ووایم؟ ! د زرمینې له لاسه په لویه لانجه واوختم.

مور: ولې؟ څه پیښه ده؟ اندیښنه مې ولې زیاتوې؟

سلامت: معلم صیب مې په خپلو کسانو سخت ټپي کړی، کلیوال هم ولیدلو.

مور: (په اریانتیا) دادې څه وکړل د ځلمي پلاره؟ !

سلامت: چې څوک زما خبره نه مني نو همداسې به کیږي. خیر زه اوس ځم چې خپل ملګری ولسوال خبر کړم چې له لانجې نه مې خلاص کړي. (له لارې نه بیرته راګرځي او زیاتوي) تاسې هم خپل خیال ساتئ ! (او له کوره وځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یارلسمه صحنه

ځای: د خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ناظر او ځلمی دواړه د کور په مخ کې د آس په سمبالولو بوخت دي.

سلامت: (له کلا نه وځي او ناظرته د رانږدې کېدو په حال کې کلیوال وینې چې د دوی په لور راځي، په لوړ غږ) ناظره، آس نږدې راوله چې کلیوال راورسیدل!

ناظر: راځه له خیره، دادی درغلم، دادی...

سلامت: (د خپل زوی سره پرآس سپرېږي او د حرکت په حال کې) وه هلکه ناظره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: صيب...

سلامت: د کور خيال ساته ښه، مونږ ژر بيرته راځو

ناظر: ښه خان صيب،(له ځانه سره) زه خو يې لکه د قربانۍ اوزه قصابانو ته پرېښودم !

(آس تيزيږي او په تيزۍ سره د ناظر له سترګو پناه کيږي. آخوا کليوال په غوسې سره ناظر ته رانږدې کيږي او ناظر له ويرې نه په ډکو سترګو د هغوی هرکلی کوي.)

سيلانی: (رانږدې کيږي او په پلټنې سره) ناظره، هغه سلامت د کلي ملامت چير ته وتښتيد ؟

ناظر: (په ويرې سره) خان صيب تښتيدلی نه دی. هغه ولسوالۍ ته لاړ، ولسوال غوښتی و.

سيلانی: دروا غ به نه وايې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: دروا غ نه وا یم...

سیلانی: (خلکو ته مخ راا ړوي) وروڼو ، تر څو پوري به زموږ خلک خپلې فیصلې پخ خپله نه شي کولی !؟

نورګل: سیلانی ماما رښتیا وا یي. سلامت خان د کلی سلامتیا ته زیان رسوي، موږ به یې ترڅو ننداره کوو ؟

یو تن: معلم صیب خوارکی (ښوونکی ته اشاره کوي) دې حال ته ورسیده ، باید پوښتنه یې وشي.

ښوونکی: (په ټیټې حالت) خو زه نه غوا ړم چې زما پر سر د کلیوالو او خان ترمنځ شخړه رامنځ ته شي.

نورګل: (په اریانتیا) معلم صیب، سلامت خان ته دې حال ته ورسولې او ته بیاهم غواړې چې له هغه سره حساب ونه شي؟ !

ښوونکی: حساب به کوو خو وروري به نه خرابوو.

سیلانی: معلم صیب، له همدې امله خو یې ورسره سپینوو. موږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سامت خان په خپل سر پریکړې نور نه شو زغملی.

نورګل: دا سې یوه پریکړه کوو چې ټول کلیوال به یې خامخا عملي کوي.

سیلانی: نو راځئ چې د سلامت خان تر راتلو پورې همدلته انتظار وکو.

ناظر: دا سې ښکاري چې کلیوال د سلامت خان پرضد پریکړه کوي. نور نو کلیوال زمونږ په خبرو نه غولیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسمه صحنه

ځای: د سلامت خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کلا په مخ کې لیرې، ټول کلیوال د ښوونکی په شمول د ونو تر سیورو لاندې ناست او د سلامت خان د بیرته راتلو انتظار باسي چې د سلامت خان آس یوازې بیرته کورته راګرځي.

سیلانی: (په اریانتیا) اوهو، آس یې راغی او د سلامت خان درک نشته. معلم صیب چې دا څنګه چل دی!

یو تن: خان به له ډاره تښتیدلای وي.

ښوونکی: (د خلکو د اریانتیا په حال کې) ناظره! ودرېږه!

ښوونکی: (لیک خلاصوي او لولي یې) ناظره، دا لیک ځلمي لیکلی دی. هغه او سلامت خان دواړه د کلي د لوید یځ په ځنګله کې په یو ه پیښه کې ژوبل شوی دی. ناوخته ده او شپه هم راتلونکې ده. ته یې ډیر ژر غوښتی یې چې له آس او یو څو تنو کلیوالو سره ځان ورورسوې او هغوی د ځنګلي ځناورو څخه وژغورې.

(ناظر روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: نږدې ماښام

د صحنې پېژندنه:

کليوال په حجره کې چوپ ناست دي او سلامت خان د حجرې په بر اړخ کې پر بالښت ډډه اچولې او ټيپي پروت دی. ښه يې کلک تړل شوی دی)

ناظر: (خان ته په ګيلاس کې شيدې او مملايي ورکوي) سلامت خان دې سلامت وي، په دې شيدو کې مې درته مملايي اچولې ده قربان دې شم. دا به وښئ چې دردونه دې هم خدای ورک کړي او دا وجود دې لږ نرم شي.

سلامت: ناظره، انديښنه مه کوه، زه ښه يم.

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي. ښتن تعالي فضل وکه چې سلامت خان يې سلامت وساته !

سلامت: ناظره، رښتيا چې د مرګ د خولې بچ شولو.

فلش بيک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړلسمه صحنه

ځای: د کلي په ځنګل کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان او دهغه ځوی ځلمی د آس پر سر د ولسوالۍ پر لور روان دي چې د آس بښه په دښته کې د مځکې په یوه څوړه کې ننوزي او آس د سلامت خان او ځلمي سره یوځای پر مځکه غورځېږي. سلامت خان سخت ټپي کېږي او پر آس د سپریدو توان ورته نه پاتې کېږي، خو ځلمی جوړ دی.

سلامت: (په نالښت) زویه،

ځلمی: هو پلاره،

سلامت: ځلمیه زویه، شپه راروانه ده ... او له بلې خوا د ځنګلي ځناورانو ویره ده. ته داسې وکه چې لاړه شه کورته او ناظر خبر کړه چې کسان راولېږي او ما له دې ځي نه کورته بوځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: نه پلاره، زه تا څنګه یوازې پرېږدم !(یو څه یې په فکر کې ګرځي) هو په یاد مې شو (قلم او کاغذ له جیبه راباسي او پرې لیکل کوي.)

سلامت: (پوښتنه کوي) دا څه کوې ته زویه؟

ځلمی: پلار جانه، ښوونکی راته ویلی و چې آس یو ډېر هوښیار حیوان دی او خپل کور په آسانی سره موندلی شي.

سلامت: دا مورې ته څه ګټه رسولی شي؟

ځلمی: اوس به یې وګورې چې څه ګټه رسوي. (یو پیغام لیکي، د آس په قبضه کې یې تړي او آس رخصتوي) چو ! (او آس په منډه کیږي)

د فلش بیک پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: ورځ

سلامت: خدای تعالی راسره ځلمی د نجات د پرښتې په توګه لیږلی و. که هغه نه وای نو ما به څه کړي وای ! ځلمی چیرته دی؟

ځلمی: زه دلته یم پلاره.... السلام علیکم...

سلامت: والیکم سلام... (کلیوالو ته) ورونو ، که نن زما زوی له ما سره مرسته نه وای کړی نو خپل ژوند به مې له لاسه ورکړی و.

یوتن: دا خو د ځلمی د لیک او لوست برکت و چې ستاسې ژوند یې وژغوره.

سلامت: زوی جانه ، نن مې زړه غواړي هر هغه څه درکړم چې ته ورته هیله لرې. نن زما د ازمایښت ورځ ده زویه. ووایه چې ته څه غواړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (له خپله ځایه پاڅېږي او د خلکو له منځ نه ښوونکی له لاسه نیسي، د خپل پلار څنګ ته يې را کش کوي او بیا) پلارجانه، د انعام اصلي حقدار خو معلم صیب دی. له همدوی نه مې هر څه زده کړي.

سلامت: مطلب دې څه دی زویه؟

ځلمی: مطلب مې دادی چې ما ته لوی انعام به داوي چې ښوونکی ته اجازه ورکړئ چې ټولو کلیوالو ته سبق ورکړي.

(د غونډې ګډونوال ټول غلي ناست دي. سلامت خان هم خبرې نه کوي)

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي قربان دې شم، معلم صیب د لیک په لوستلو موړ دې ته وهڅولو چې تاسې بیرته کورته راولو.

ځلمی: پلارجانه، که له خپلې وعدې بیرته راګرځې نو خیر دی، زه نه غواړم چې تا دې ته مجبور کړم.

سلامت: (کښېني او د خپل زوی پر سر لاس تیروي) زوی جانه، زما ستا نه همدا هیله وه، زه درسره ژمنه کوم چې زه به د کلي وران ښوونځی بیا جوړوم...او خپلې لورته د سبق ویلو اجازه هم ورکړم. (په موسکا په داسې حال کې چې له سترګو څخه يې اوښکي هم څاځي، خپل زوی او کلیوالو ته په منلو سترګو ګوري. بیا ښوونکی ته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ګوري) چې زما په دغه کړو د کلي خلک ټول خوشحاله شي. (خلک خوشحاله کیږي.) معلم صیب، ما وبخښه، زه په خپله غلطۍ پوهیدلی یم.

ښوونکی: خان صیب، هغه مشران چې د خپل کلي د روښانه راتلونکي سره مینه ولري، د خپل کلی د نجونو او هلکانو زده کړه له پامه نه شي غورځولای.

(سلامت خان له ښوونکی سره لاس ورکوي او کلیوال خوښیږي)

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال پېژندنه

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم په ۱۳۳۸ لمریز کال کې د ننګرهار ولایت د جلال آباد ښار د سره رود ولسوالۍ د چهارباغ صفا په کلي کې زیږیدلی دی. لومړني زده کړې یې د جلال آباد ښار د میاعمر (رح) په لومړني ښوونځي کې په لومړي درجه پای ته رسولې او بیا د ننګرهار عالي لیسې ته ولاړ. د ننګرهار له لیسې څخه یې هم په ۱۳۵۸ لمریز کال کې په لومړۍ درجه د فراغت سند ترلاسه کړ او د عالي تحصیلاتو له پاره د کانکور د ازموینې په پایله کې پخوانی شوروي اتحاد هیواد ته معرفي شو، خو له انجنیری سره یې د خپلې مینې له مخې ځان د کابل پوهنتون انجنیري پوهنځي ته تبدیل کړ. د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیری له ډیپارټمنټ څخه هم په ۱۳۶۳ لمریز کال کې په لومړۍ درجه فارغ شو او د پوهنې وزارت د ساختماني چارو په ریاست کې د ښوونځیو او ورکتونونو د ودانیو د ډیزاینر په توګه د یوې لنډې مودې خدمت څخه وروسته کله چې انجنیري پوهنځی تر څو کلونو وقفې وروسته بیا فعاله شوه، د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیری په ډیپارټمنټ کې د استاد په توګه یې د هیواد د ځوانانو د تدریس چارې په غاړه واخیستې چې ترننه پورې دوام لري. په دې ترڅ کې یې په ۱۹۹۲ میلادي کال کې د هندوستان هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکي له پوهنتون څخه د هایدرولوژی په برخه کې خپله ماستري او په ۲۰۱۴ میلادي کال کې یې د هسپانیې هیواد د پلازمینې مادرید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرچم د نړیوال پوهنتون څخه د چاپیریال ساتنې د انجنیرۍ په برخه کې خپله ډاکټري په بري سره بشپړه کړه.

د ژورنالیزم او ادبیاتو په برخه کې یې د ۱۳۷۱ څخه تر ننه پورې یې زده کړې په لاندې ورکشاپونو او کورسونو کې ترسره کړې دي:

۱. په راډیو افغانستان کې د ژورنالیزم، ژباړې او راډیويي پروډکشن بیلابیل روزنیز کورسونه

۲. د بي بي سي له خوا د ډرامه لیکنې شپږ میاشتینی روزنیز پروګرام، پېښور

۳. د ماشومانو د پاره لیکنه، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پېښور

۴. بیلابیل د اسلام آباد (پاکستان) د ژورنالیزم له ملي انسټیټیوټ څخه د ژورنالیزم د اساساتو څلورمیاشتینی کورس

۵. رپوټ لیکل، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز شپږ میاشتینی ورکشاپ

۶. د بي بي سي له خوا د معلوماتو د راغونډولو او مرکو د تخنیکونو او رپوټ ورکولو په باب جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پېښور – ننګرهار

۷. د چاپي مطبوعاتو د چلولو په باب د یونیسکو له خوا لنډ ورکشاپ، پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. د افغانستان د پاره د مطبوعاتي ملاتړ اداري له خوا د بهرنيو متخصصينو له خوا د راډيويي او ويډيويي خپرونو او فلمونو د ډايرکټ کولو بيلابيل روزنيز ورکشاپونه

۹. په لندن کې د رويټر د اداري له خوا د (له شخړو نه وروسته رپوټ ورکول) يو مياشتينۍ روزنيز ورکشاپ

۱۰. په نيپال کې د يونيسف اداري له خوا د ژورناليزم او رپوټ ورکولو روزنيز ورکشاپ

۱۱. په جاپان، سويس، جرمني، پاکستان او تايلينډ کې د فلمونو د ډايرکټ کولو، سکرپټ ليکلو او فلم جوړولو په بيلابيل روزنيز ورکشاپونه، کنفرانسونه او بحثونه.

کاري تجربه:

الف– د ژورناليزم، سينما او ادبياتو په ډګر کې

۱. په ۲۰۱۰–۲۰۱۱ کلونو کې د ام اس اچ له خوا د عامې روغتيا وزارت د رهبرۍ د مفاهمې د سلاکار په توګه

۲. په ۲۰۰۸ کال کې د شمشاد ټلويزيون د خپرونو د رييس په توګه

۲. د ۲۰۰۶ کال د اپريل له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۱۲ کال د مارچ ترپايه پورې، د افغانستان د مطبوعاتي ملاتړ او هوارۍ د اداري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Media Support Partnership Afghanistan – MSPA)
د مشر د مرستیال په توګه.

۳. د ۲۰۰۴ کال د نومبر له پیل څخه د ۲۰۰۲ کال د مارچ تر پایه پورې، د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق د ادارې د عامه اړیکو او مطبوعاتي چارو د مسوول په توګه

۴. د ۲۰۰۲ کال د مارچ د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه د ۲۰۰۴ کال د سپتمبر د میاشتې ترپایه پورې په افغانستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان یا UNHCR د ادارې د ډله ییزو رسنیو او مطبوعاتي چارو د عمومي مرستیال په توګه.

۵. د ۱۹۹۷ کال د سپتمبر د لومړۍ نیټې څخه د۲۰۰۲ کال د فبرورې د میاشتې ترپایه پورې ، په پاکستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان یا UNHCR د ادارې د ویاند او عامه اړیکو د مسوول په توګه.

۶. د ۱۹۹۴ کال د جون د میاشتې له پیل څخه د ۱۹۹۷ کال د اګست ترپایه پورې، په پېښور کې د افغانانو له پاره د بي، بي، سي د تعلیمي خپرونو د ((نوی کور، نوی ژوند)) د تعلیمي ډرامو د لیکوال او لنډیزونو (Synopsis) د جوړولو د سمبالوونکی په توګه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. د ۱۳۶۱–۱۳۷۱ لمریز کاله پورې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې، دري او پښتو خپرونو او هندي فلمونو د ژباړن، پروډیوسر، ډایرکټر او ویاند په توګه.

ب– د انجنیری او تدریس په ډګر کې:

۱. د ۱۳۶۳–۱۳۶۵ لمریز کاله پورې د پوهنې وزارت د تعمیراتو ریاست د ډیزاین انجنیر په توګه

۲. د ۱۳۶۷ کال څخه تر ننه پورې د کابل پوهنتون د انجنیري پوهنځي د سیول انجنیری د ډیپارټمنت د استاد په توګه

۳. د ۱۹۹۲–۱۹۹۷ میلادي پورې په پېښور کې د آی آر سي، دعوت او جهاد، او سید جمال الدین افغان د پوهنتونونو د انجنیري پوهنځي د استاد په توګه

۴. په ۱۳۹۳ لمریز کال کې د یوناما د چاپیریال ساتنې د پروژې د سلاکار په توګه

۵. په ۱۳۹۲ کال کې د افغانستان د تخنیکي او مسلکي زده کړو د انسټیټیوټ د پرمختیا او پلان جوړونې د سلاکار، وروسته د نوموړي انسټیټیوټ د علمي مرستیال او وروسته بیا د هغه د رییس په توګه.

د عبدالقیوم کریم خپاره شوي آثار:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د لیکوال عزت، د منشي پریم چند د غوره کیسو پښتو ژباړه، د افغانستان د لیکوالو ټولنه، **۱۳۶۹** لمریز کال، کابل (د نوموړې ټولنې د کال د غوره ژباړې د حمید ماشوخیل د جایزې ګټونکی)

۲. ادهورا کهیل (نیمګړې لوبه)، د افغان لیکوالو د لنډو کیسو اردو ژباړه، **۱۹۹۵** میلادي کال، پېښور

۳. فضایي هندسه، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره د فضایي هندسې د پوښتنو حل، **۱۹۹۲**، پېښور

۴. د مثلثاتي لوګاریتم د جدولونو لارښود، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره، **۱۹۹۲**، پېښور

۵. د ماشومانو د پاره **۲۴** انځوریزې ښوونیزې کیسې، لیکنه او ژباړه، **۱۹۹۸–۲۰۰۲**، کابل او پېښور

۶. د فلم او ویډیو پېیزو خپرونو بنسټونه، ۱۳۸۷، کابل

۷. د ماشومانو د پاره لیکنه، پښتو ژباړه، **۲۰۰۲** میلادي کال، پېښور

۸. د لاندې فلمونو پښتو او دري سکرپټونه:

- د نظر کلی، په انګریزي ژبه لنډ مستند فلم، لیکنه، **۲۰۰۰** میلادي کال، کویټه
- اولاد، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۵** میلادي کال، کابل
- مجبور، په دري ژبه لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۲** میلادي کال، کابل
- ارمال، دري لنډ ټلویزیوني ننداره، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۲** میلادي کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پریکړه، لنډ پښتو ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۷ میلادي کال، کابل (د NHK د نړیوالې جایزې ګټونکې طرحې پر بنسټ)
- سلګۍ، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۸ میلادي کال، کابل
- ښکلا، په شپاړلسو برخو کې پښتو ټلویزیوني سریال، لیکنه، ۲۰۰۸ میلادي کال، شمشاد ټلویزیون، کابل
- د یو شمیر روزنیز لنډ ټلویزیوني هنري فلمونو او ټلویزیوني سپاټونو لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۲ –۲۰۱۲ میلادي کال، کابل

په ۱۳۸۲ کال کې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او ژباړن ډاکټر فرید احمد بزګر راته وویل چې غواړي د ((د منشي پریم چند غوره کیسې)) تر سرلیک لاندې زما د هندوستان د نومیالی لیکوال منشي پریم چند د څو لنډو کیسو ژباړه چې په ۱۳۶۹ لمریز کال کې د افغانستان د لیکوالو د ټولنې له خوا خپره شوې وه، په خپلو مالي امکاناتو د دویم ځل له پاره چاپ کړي، نو لازمه مې وګڼله چې د نوموړي کتاب پر مطالبو خپل ژوند لیک هم په خپله ژبه له یو څه تفصیل سره وړاندې کړم. نوموړی کتاب بیا چاپ نشو خو هغه مقدمه غواړم د دې کتاب په پای کې له درنو لوستونکو سره شریکه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

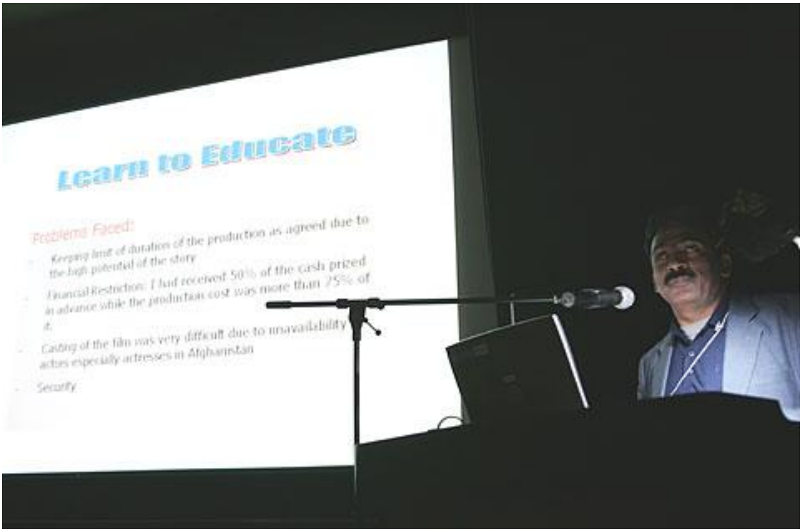

د جاپان په پلازمینه توکیو کې د NHK په تالار کې د پرېکړه فلم تر نندارې وړاندې د فلـــم پـــه بـــاب د معلومـــاتو د وړانـــدې کولـــو پـــه حـــال کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د پریکړه فلم د جایزې تر اعلان وړاندې (له ښې خوا څخه) د تونس، تایلیند، اندونیزیا او هندوستان د فاینلستانو سره د د فستیوال د سیالیو د پایلو د اعلان د انتظار په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د ۲۰۰۷ کال د فستیوال د جایزې د ویشلو د ننداري په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK د ۲۰۰۶ کال په فستیوال کې د ۲۰۰۵ کال د ښه سکرپټ د لیکول د سیالیو د جایزې د ترلاسه کولو وروسته د وینا په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملـي تحريـک د هېـواد پـالو او فرهنګپـالو شخصيتونو ښاغليو (انجنير نظرمحمد منګل) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته يې اوږه ورکړه. ملي تحريک وياړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ يې پيل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هيله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

يو ځل بيا د دې اثر له ليکوال او چاپوونکو څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د ليکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مينه

د افغانستان ملي تحريک

(c) ketabton.com: The Digital Library

Decision

By: Abd-ul-Qayoom Karim

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۵۳

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library